

ся актуальною й потребує розробки відповідних інструментів й створення умов для реалізації жінками власного людського капіталу, усунення дискримінації під час оцінювання потенціалу, цінності роботи та результатів праці жінок й забезпечення рівної справедливої винагороди за рівноцінну роботу.

Література

1. Жінки та чоловіки на керівних посадах в Україні: Статистичний аналіз відкритих даних ЄДРПО. Звіт в рамках проекту Програми розвитку ООН в Україні «Зміцнення бізнес-об'єднань малих і середніх підприємств» [Електронний ресурс]. — Вересень 2017. — Режим доступу: http://www.un.org.ua/images/documents/4531/Women_and_Men_in-Leadership_Position.pdf.
2. Light A. Early-career work experience and gender wage differentials / A. Light, M. Ureta // Journal of Labour Economics. — 1995. — № 13(1). — pp. 121–154.
3. <http://ukrstat.gov.ua> // Офіційний сайт Державної служби статистики України.

УДК 331

Лопушняк Г.С.,
д-р. екон. наук, професор,
професор кафедри управління персоналом та економіки праці
Шандар А.М.,
аспірант
кафедри управління персоналом та економіки праці,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

МІСЦЕ ДОХОДІВ У СИСТЕМІ ПОКАЗНИКІВ ІНДЕКСУ ЯКОСТІ ЖИТТЯ СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ

Доходи населення є одним із надзвичайно важливих показників якості життя населення, оскільки їх рівень визначає спроможність задовольняти потреби. Аналіз вітчизняних методик оцінювання якості життя (на рівні країни) вкотре доводить дане твердження: кожен індекс тим чи іншим чином враховує доходи населення (табл. 1).

Таблиця 1

**ПОКАЗНИКИ, ЩО ХАРАКТЕРИЗУЮТЬ РІВЕНЬ ДОХОДІВ
У СИСТЕМІ ПОКАЗНИКІВ ВІТЧИЗНЯНИХ МЕТОД ОЦІНЮВАННЯ
ЯКОСТІ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ**

Індекс	Показник
ІРЛР ₁	4.1. Рівень бідності за відносним критерієм (питома вага населення, чий еквівалентні сукупні витрати не перевищують 75 % медіанного рівня), %
	4.2. Питома вага домогосподарств, які робили заощадження або купували нерухомість, %
	4.3. Кількість мінімальних продуктових кошиків, які можна придбати на середньодушовий дохід
	4.5. Питома вага домогосподарств, які мають всі товари тривалого користування базового набору (телевізор, холодильник, пральна машина), %
	5.3. Частка працівників, які отримують зарплату менше 1,5 прожиткових мінімумів
	5.5. Співвідношення середньої та мінімальної заробітної плати, одиниць
ІРЛР ₂	2.2. Відношення середньої заробітної плати до мінімальної, разів
ІРЯЖ	1.1. Середньодушовий задекларований індивідуальний дохід, грн
	1.2. Середньомісячна заробітна плата найманих працівників, грн
	1.3. Середній розмір пенсійної виплати за віком, грн
	1.4. Середній розмір державної соціальної допомоги (допомога малозабезпеченим сім'ям, всі допомоги на дітей, субсидії), грн на сім'ю
	5.10. Частка сімей, які отримують державну соціальну допомогу сім'ям з дітьми, %
	7.3. Частка працівників, які отримують мінімальну заробітну плату, %

Примітка: індекс регіонального людського розвитку за методикою Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України (ІРЛР₁) та індекс регіонального людського розвитку, що розраховує Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (ІРЛР₂) розраховують щороку, індекс рівня та якості життя (ІРЯЖ) — альтернативна методика вище згаданого Інституту

Джерело: складено на основі [1], [3], [5]

З огляду на те, що в Україні поряд існують такі поняття як законодавчо встановлений прожитковий мінімум (ПМ), який, до речі, є основою для розрахунку низки виплат, зокрема мінімальної плати, і який на сьогоднішній день занижений, та фактичний ПМ, вважаємо, не доцільним розрахунок деяких показників, зазначених у методиках. Враховуючи вище зазначене, пропонуємо розраховувати такі показники: «Частка домогосподарств із середньодушовими еквівалентними грошовими доходами у місяць нижче фактичного прожиткового мінімуму» та «Співвідношення грошових доходів найбільш та найменш забезпечених 10 % населення».

Згідно даних статистики України у 2017 р. частка сільського населення, чий грошові доходи є нижчими за прожитковий мінімум, коливається в межах близько 40–70 % (рис. 1). Найгірша ситуація спостерігається у Рівненській, Волинській та Житомирській областях, вони перетнули межу в 70 %.

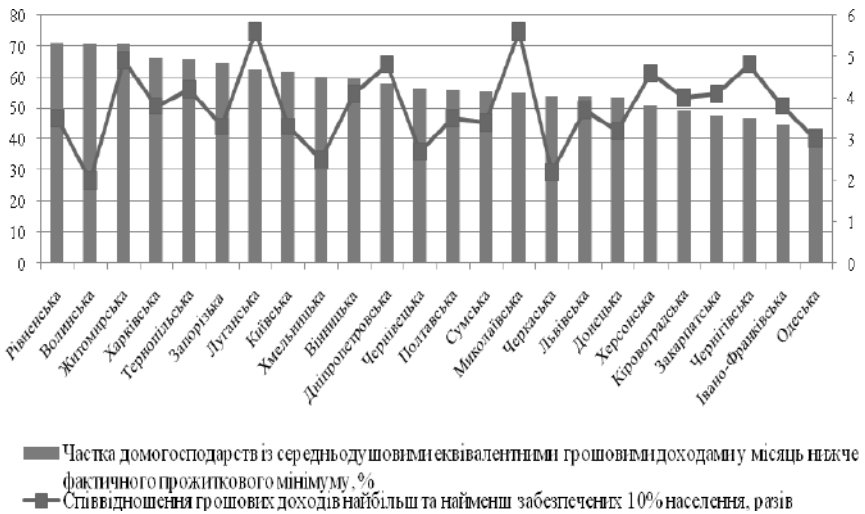

Рис. 1. Показники якості життя сільського населення, що характеризують доходи, 2017 р.

Джерело: побудовано за даними Державної служби статистики України [4]

Однією із ключових проблем на шляху підвищення якості життя сільського населення є проблема нерівності доходів (див. рис. 1). Вона водночас є причиною або наслідком інших видів нерівностей [2, с. 14–15]. У 2017 р. найменше співвідношення

було у Волинській області (2 рази), а найбільша нерівність спостерігалась у Миколаївській та Луганській (5,6 разів) областях.

Подальші дослідження стосуватимуться вдосконалення та пошуку альтернативних показників оцінювання якості життя сільського населення.

Література

1. Вимірювання якості життя в Україні, Аналітична доповідь, Лібанова Е.М., Гладун О.М., Лісогор Л.С. та ін. — К.: 2013. — 50 с.

2. Колот А. М. Глобальна соціальна нерівність доходів: природа, тенденції, наслідки / О. О. Герасименко, А. М. Колот // Збірник наукових праць «Соціально-трудова відносина: теорія та практика». — К.: КНЕУ. 2017. С. 8–47.

3. Людський розвиток в Україні. Модернізація соціальної політики: регіональний аспект (колективна монографія) / за ред. Е.М. Лібанової; Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. — К. — 2015. — 356 с.

4. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс] Статистичний бюлетень «Витрати ресурси домогосподарств України у 2017 році» (по областям). — Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua. Дата звернення: 31.08.2019.

5. Постанова Кабміну № 1029-2017-п від 20.12.2017 «Деякі питання удосконалення системи моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики» [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1029-2017-%D0%BF> — Дата звернення: 15.08.2018.

УДК 331.2:330.4

Дороніна О.А.,

д-р. екон. наук, професор,
ДонНУ імені Василя Стуса

ЦИФРОВИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ЧИННИК ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ ВІНАГОРОДИ ЗА ПРАЦЮ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Останніми роками в світі стрімко прогресує розвиток цифрової економіки, що є новою концепцією економічного розвитку та змінює всі сфери життєдіяльності суспільства й окремих індивідів. При цьому суттєвих трансформацій набувають сфера праці та соціально-трудова відносина.